

Rapport

Datum: 23 maart 1998

Rapportnummer: 1998/073

KLACHT Op 26 augustus 1997 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van mevrouw C. te Putten, mevrouw V. te Barneveld en mevrouw B. te Voorthuizen, met een klacht over een gedraging van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen. Nadat verzoeksters hun klacht nader hadden toegelicht, werd naar deze gedraging een onderzoek ingesteld. Op grond van de door verzoeksters verstrekte gegevens werd de klacht als volgt geformuleerd:

Verzoeksters klagen erover dat de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen de pabo's van Arnhem en Nijmegen niet heeft geselecteerd voor het experiment met 1000 leraren in opleiding met leer-arbeidsovereenkomst, terwijl de aanvraag van deze pabo's volgens verzoeksters wel ruimschoots aan de selectiecriteria en deelnemingsvoorwaarden daarvoor voldoet. Als gevolg hiervan komen studenten van deze niet-geselecteerde pabo's niet in aanmerking voor een betaalde leer-arbeidsovereenkomst. **ONDERZOEK** In het kader van het onderzoek werd de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Na ontvangst van de reactie van de Minister werden telefonisch nog aanvullende inlichtingen ingewonnen bij het Ministerie. Vervolgens werden verzoeksters in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren. Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. Zowel de Minister als verzoeksters lieten weten zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

Bevindingen

De bevindingen van het onderzoek luiden als volgt:

1. De feiten

1.1 In het kader van de verbetering van de aansluiting van de lerarenopleiding op de praktijk is in 1993 door het kabinet een voorstel gedaan om leraren in opleiding (lio's) de status van werknemer te geven. Bij de uitwerking van dit voorstel is gekozen voor een gefaseerde aanpak. Voor de tweede fase, het schooljaar 1997-1998, is

voorzien in een experiment met leer-arbeidsovereenkomsten in het basisonderwijs. De bij dit experiment betrokken lio's, vierdejaars-studenten van pabo's (pedagogische academies basisonderwijs), worden, na een sollicitatieprocedure, benoemd door het bevoegde gezag van de desbetreffende basisschool. Deze lio's sluiten een leer-arbeidsovereenkomst met de opleiding en met de basisschool. Voor wat betreft het arbeidsdeel van deze overeenkomst geldt voor deze lio's het Rechtspositiebesluit onderwijspersoneel (Rpbo). Uit de bedoelde leer-arbeidsovereenkomst vloeien voor de betrokken lio bepaalde verplichtingen en verantwoordelijkheden voort, die niet aan de orde zijn in het geval waarin de pabo-student als stagiair onderwijservaring opdoet.

1.2. In de CAO sector Onderwijs en Wetenschappen voor de periode 1996-1998 is afgesproken dat bij dit experiment 1000 lio's betrokken zouden zijn. Voorts is in deze CAO

onder meer overeengekomen dat het leer-aandeel en het arbeids-aandeel in de leer-arbeidsovereenkomst elk op 50% worden gesteld, en dat het maandsalaris voor een lio in het basisonderwijs daarmee komt op 50% van f 3774 = f 1887 (volgens het loonpeil van juli 1996).

1.3. Bij brief van 5 februari 1997 informeerde de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal over de lio-projecten. Hij schreef onder meer het volgende:

"Onlangs heeft u het wetsvoorstel ontvangen inzake afwijking van de bevoegdheidseisen ten behoeve van de leraar-in-opleiding. Het wetsvoorstel moet het mogelijk maken dat in het kader van een experiment in het basisonderwijs de LIO met een leerarbeidsovereenkomst (1997-1998) zelfstandig voor de klas kan staan, op afstand begeleid. (...) Zoals ik u eerder heb meegedeeld, ben ik in het CAO-akkoord (1996-1998) met de centrales van overheids- en onderwijspersoneel overeengekomen dat er in het cursusjaar 1997-1998 een experiment wordt gestart met 1000 LIO's met een leerarbeidsovereenkomst in het basisonderwijs. (...) De rechtspositie van de LIO wordt bij AMvB voor de duur van het experiment geregeld in het RPBO. Het nader overleg over de uitwerking van dit onderdeel van de CAO is inmiddels afgerond. (...) Meer PABO's willen aan het experiment deelnemen dan mogelijk is."

1.4. Bij Wet van 2 juli 1997 (Stb. 321) is de Wet op het basisonderwijs op een zodanige manier aangepast dat ten aanzien van

studenten in het laatste jaar van een voltijdse opleiding tot leraar basisonderwijs kan worden afgeweken van de eisen van benoembaarheid.

1.5. Verzoeksters waren in het schooljaar 1997-1998 vierdejaars-student aan de pedagogische academies (pabo's) te Arnhem en te Nijmegen. Beide pabo's behoren tot de Hogeschool Gelderland.

1.6. Op 24 januari 1997 diende de Hogeschool Gelderland bij het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen een aanvraag in om in aanmerking te komen voor deelname aan het experiment met de betaalde lio-variant. In de aanvraag werd uitvoerig aangegeven waarom de pabo's van Arnhem en van Nijmegen geschikte scholen waren voor deelname aan dit project. Blijkens de aanvraag ging het om 141 studenten van de pabo te Arnhem en om 153 studenten van de pabo te Nijmegen.

1.7. Bij brief van 11 april 1997 informeerde de Minister de colleges van bestuur van hogescholen met een lerarenopleiding over de door hem gemaakte selectie van scholen die in aanmerking kwamen voor deelname aan het experiment met betaalde lio's. Uit deze brief bleek onder meer dat 18 pabo's zich hadden aangemeld voor deelname aan het project en dat het daarbij ging om 2317 vierdejaars-studenten. De Minister had negen scholen aangewezen voor deelname. De Hogeschool Gelderland behoorde niet tot de geselecteerde scholen. De inhoud van bedoelde brief van de Minister van 11 april 1997 luidt als volgt:

"...In het cursusjaar 1997-1998 zal in het basisonderwijs een experiment worden uitgevoerd met 1000 leraren in opleiding (LIO's) met een leerarbeidsovereenkomst. 18

Pabo's hebben ons te kennen gegeven te willen participeren in dat experiment, waarbij 2317 LIO's betrokken zouden zijn. Omdat slechts 1000 LIO-plaatsen beschikbaar zijn, heb ik de volgende criteria gehanteerd bij de selectie van de betrokken Pabo's:

- Spreiding over regio's a) vanwege de aansluiting met het werk van het Procesmanagement Lerarenopleidingen. Bij de selectie is de regio-indeling van het Procesmanagement gehanteerd. b) Om "innovatie-technische" redenen: de pabo's met het 1000-Lio-project kunnen een stimulerende rol spelen binnen hun regio bij de invoering van de Lio. Bij de toekenning is gekeken of de pabo deel uitmaakt van een regionaal netwerk met andere pabo's
- ervaring met een eerdere vorm van het lio-schap Uit het evaluatie-onderzoek van het ISOR is gebleken dat lerarenopleidingen die al langer met een vorm van een Lio-

stage experimenteren, een voorsprong hebben wat betreft de organisatie van de stage, de voorbereiding van de studenten daarop, de contacten met de scholen, enzovoort. Die ervaring kan overigens ook opgedaan zijn buiten de door OCenW betaalde projecten van de afgelopen jaren.

- Spreiding van onderwijskundige vormgeving Binnen de huidige Lio-projecten zijn grofweg twee organisatievormen van het Lio-schap te zien: een blokmodel, waarbij de student gedurende een korte periode full-time in de school aanwezig is, en een lintmodel waarbij de student gedurende het gehele schooljaar voor de helft van de tijd in de school aanwezig is.
- De kwaliteit van de opleiding Hierbij heb ik mij gebaseerd op de resultaten van de vervolgisatie. Op grond van deze criteria kom ik tot de conclusie dat de hierna genoemde hogescholen kunnen participeren in het 1000 LIO-experiment, als ze aan de in de bijlage genoemde voorwaarden voldoen:

regio noord: Chr. Hogeschool Noord Nederland (193Lio's) Noordelijke Hogeschool Leeuwarden (55Lio's) regio oost: Rijkshogeschool IJselland (80 Lio's) Iselinge, educatieve faculteit (84Lio's) regio zuid: Hogeschool Limburg (56 Lio's) Fontys PABO Eindhoven (110 Lio's) regio zuidwest: Hogeschool Rotterdam & Omstreken (160Lio's) regio midden: P.C. Hogeschool 'Marnix Academie' (175Lio's) regio west Hogeschool van Alkmaar (100 Lio's)

Onder voorbehoud van instemming door de Tweede Kamer met het ingediende wetsvoorstel dat het mogelijk moet maken dat voor het experiment wordt afgeweken van de eisen van benoembaarheid, verzoek ik de genoemde hogescholen zich verder voor te bereiden op het experiment. Over deze voorbereiding zal op ambtelijk niveau met hen nader overleg gevoerd worden..."

1.8. Eén van de verzoeksters richtte zich bij brief van 4 mei 1997 tot de Minister. Zij liet hem het volgende weten:

"...Op 5 februari 1997 heeft u de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten Generaal geïnformeerd over de evaluatie van het LIO-onderzoeksrapport. Hierin benadrukt u het belang dat u hecht aan het experiment als voorloper op het dualiseren van de lerarenopleiding. Tevens schets u in uw brief het kader waarin u het experiment heeft geplaatst. Met uw brief van 11 april 1997 heeft u aan de Colleges van Bestuur van de hogescholen uw besluit voor de uitvoering van het experiment medegedeeld. In uw brief

geeft u de criteria aan op grond waarvan u een beperkt aantal hogescholen aanwijst voor de uitvoering van het experiment met het aantal LIO's met een leerarbeidsovereenkomst. De Pabo's Arnhem en Nijmegen zijn niet geselecteerd. Uit zorgvuldige bestudering van de projectaanvraag van de Faculteit Educatie van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen dd 24 januari 1997 blijkt, dat aan uw selectiecriteria en deelnemingsvoorwaarden ruimschoots wordt voldaan. De teleurstelling over uw besluit is onder de studenten en het College van Bestuur van beide Pabo's dan ook bijzonder groot! Ook is niet duidelijk geworden op welke gronden uw huidige, beperkte selectie tot stand kwam. Ik ga er daarbij van uit, dat u zich heeft geconformeerd aan het advies van het Proces-management Lerarenopleidingen. De voorgenomen uitvoering van het experiment leidt tot rechtsongelijkheid onder 2317 3e-jaars studenten aan de Pabo's. Immers, het is zeker niet uitgesloten, dat aan één basisschool twee studenten hun stage uitvoeren, waarvan de ene een LIO met een leerarbeidsovereenkomst is en wordt betaald, terwijl de collega dezelfde taken onbetaald moet verrichten. Dat kan niet uw bedoeling zijn geweest! Een betere optie is om de voorgenomen vergoeding voor de deelnemende studenten te halveren, waardoor deze rechtsongelijkheid wordt weggenomen. Het bevordert een evenwichtiger spreiding van de deelnemende basisscholen en biedt een ruimer evaluatieperspectief. Ook de druk op de begroting blijft met dit voorstel vrijwel gelijk!

Als student aan de Pabo Arnhem verzoek ik u hiermee uw besluit van 11 april jl. zodanig te herzien, dat beter recht wordt gedaan aan de belangen van alle studenten aan de lerarenopleiding in het cursusjaar 97/98. Ook verzoek ik u mijn bovengenoemd voorstel in uw herziening te betrekken..."

1.9. De Minister reageerde bij brief van 23 juni 1997 als volgt:

"...Uit uw brief blijkt dat u en uw mede-studenten aan de PABO's van de Hogeschool Arnhem en Nijmegen enthousiast zijn over het betaald LIO-schap. Ook schrijft u teleurgesteld te zijn over het feit dat de PABO's van de Hogeschool Arnhem en Nijmegen niet geselecteerd zijn. Ik kan me voorstellen dat u teleurgesteld bent, maar ik heb een zorgvuldige afweging gemaakt en de criteria neergelegd in de brief aan de hogescholen d.d. 11 april 1997. Met de LIO wordt beoogd de beroepspraktijk en de lerarenopleidingen beter op elkaar aan te laten sluiten. Alvorens besloten kan worden wat de juiste manier is om de praktijk en theorie op elkaar af te stemmen, is het nodig door middel van experimenten verschillende mogelijkheden te evalueren. Experimenteren is hier noodzakelijk vanwege de complexiteit van het aantal betrokkenen: studenten, lerarenopleidingen, basisscholen, ouders, leerlingen, besturen- en vakorganisaties en de politiek. Dat slechts een deel van de PABO's mee kan doen is eigen aan dit experiment. Er zijn ca. 40 PABO's in Nederland: het is onmogelijk het experiment uit te voeren met het totaal aantal laatstejaars studenten aan die lerarenopleidingen. Verder deed u in uw brief het voorstel het voorgenomen salaris voor de deelnemende studenten te halveren, waardoor de rechtsongelijkheid tussen LIO-werknemers en stagiairs wordt weggenomen. Ik waardeer uw suggestie, maar kan mijn besluit hierover niet herzien. In de CAO 1996-1998 zijn namelijk afspraken gemaakt met de centrales van overheids- en

onderwijspersoneel over het experiment als zodanig en de salariëring en de rechtspositie van de LIO in het bijzonder. Inmiddels is door de Tweede Kamer een wetswijziging aangenomen die het mogelijk maakt het 1000-LIO-experiment uit te voeren. De Tweede Kamer heeft door middel van een amendement nadrukkelijk gevraagd, dat bij de evaluatie van het experiment een goede vergelijking gemaakt wordt tussen de LIO-werknemer en de LIO-stagiair. Tijdens het experiment in het schooljaar 1997-1998 zal dus sprake zijn van zowel de werknemersvariant als de stagevariant..."

2. Het standpunt van verzoeksters Het standpunt van verzoeksters is weergegeven onder **KLACHT**. In hun verzoekschrift wezen zij op de rechtsongelijkheid die is ontstaan door het experiment met betaalde lio's.

3. Het standpunt van de Minister

3.1. In het kader van het onderzoek van de Nationale ombudsman reageerde de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen als volgt op de klacht van verzoeksters: "...De klacht van (verzoeksters; N.o.) heeft betrekking op de uitwerking van een voorstel dat het Kabinet in de beleidsreactie "Vitaal leraarschap" (1993) heeft gedaan. In "Vitaal leraarschap" wordt voorgesteld om de leraar in opleiding (LIO) de status van werknemer te geven. Bij de uitwerking van dat voorstel is vervolgens gekozen voor een gefaseerde aanpak. In de eerste fase (1995-1997) is door middel van projecten met een versterkte stage, de onderwijskundige component ontwikkeld in de diverse subsectoren van het onderwijs. In de tweede fase (1997-1998) wordt het project uitgebouwd met een experiment met de leer-arbeidsovereenkomst in het basisonderwijs. In het CAO-akkoord 1996-98 is afgesproken dat bij dat experiment met de leer-arbeidsovereenkomst 1000 LIO's betrokken zouden zijn. Deze 1000 LIO's worden benoemd door het bevoegd gezag van een basisschool. Zij sluiten een leer-arbeidsovereenkomst met de opleiding en de basisschool. Voor wat betreft het arbeidsdeel geldt voor hen het Rechtspositiebesluit onderwijspersoneel (Rpbo). Daarnaast wordt de ontwikkeling van de versterkte stage verder gecontinueerd. Op 5 februari 1997 (zie onder 1.3.; N.o.) heb ik de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal geïnformeerd over het tussentijds verslag van het evaluatie-onderzoek. Dit verslag gaat over het projectjaar 1995/1996 van de eerste fase. Het zijn dus de eerste ervaringen die zijn opgedaan met de stage-variant. Het eindrapport van de eerste fase verschijnt in de loop van dit jaar. Het evaluatie-onderzoek van de tweede fase gaat binnenkort van start. (Verzoeksters; N.o.) concluderen naar aanleiding van bovenvermelde brief dat ik belang hecht aan het LIO-experiment als voorloper op het dualiseren van de lerarenopleiding. Dat is

zeker het geval. Daarom meen ik ook dat het zetten van een volgende stap in de ontwikkeling van een duaal traject gerechtvaardigd is. Die volgende stap gaat in de richting van een werkelijk duaal traject. In een werkelijk duaal traject is sprake van leer-arbeidsovereenkomsten. Dualisering bij de lerarenopleiding past ook binnen het beleid dat ik ten aanzien van het gehele hoger beroepsonderwijs heb geformuleerd in het kader

van het Hoger onderwijs- en onderzoeksplan (HOOP). Het experiment met de leer-arbeidsovereenkomst is vooralsnog echter nadrukkelijk een volgende stap in het ontwikkelingsproces van een goede, praktijkgerichte afsluiting van de lerarenopleiding. Ander gezegd het gaat om een experiment dat nieuwe mogelijkheden en werkwijzen dient te verkennen. De Tweede Kamer heeft mij op 29 mei 1997 gevraagd om ook de stagevariant van de LIO te betrekken bij de tweede fase. Daarom is het experiment in het basisonderwijs dat aanvankelijk 1000 LIO's met een leer-arbeidsovereenkomst betrof inmiddels uitgebreid tot een experiment met twee varianten: 1000 LIO's als stagiair en 1000 LIO's als werknemer. Beide varianten van het LIO-schap zullen geëvalueerd worden. Bij het selecteren van de deelnemende PABO's met projecten met LIO's op een leer-arbeidsovereenkomst heb ik als uitgangspunten gehanteerd:

- het gegeven dat het onmogelijk is een experiment uit te voeren met alle circa 40 Nederlandse Pabo's en het totaal laatstejaars studenten; - het gegeven dat het aantal LIO's met leer-arbeidsovereenkomst maximaal circa 1000 kon bedragen. Vervolgens heb ik een zorgvuldige afweging gemaakt en daarbij de navolgende vooraf gestelde criteria gehanteerd o.a. verwoord in mijn brief van 11 april (zie onder 1.7.; N.o.):
- . spreiding over regio's; . ervaring met een eerdere vorm van het LIO-schap; . spreiding van onderwijskundige vormgeving; . kwaliteit van de opleiding. Regionale spreiding was hiervan het belangrijkste criterium. Voor de vaststelling van de 6 regio's is aangesloten bij de indeling waarmee het Procesmanagement Lerarenopleidingen werkt (districten geheten). Het feit dat aan de Pabo's Arnhem en Nijmegen geen project LIO met leer-arbeidsovereenkomst is toegewezen, zegt niet dat zij niet voldeden aan de gestelde criteria. Het essentiële punt was echter dat er slechts 1000 plaatsen beschikbaar waren voor het traject met de LIO met de leer-arbeidsovereenkomst (conform afspraak, opgenomen in het CAO-akkoord 1996-1998), ter-

wijl ruim 2000 plaatsen aangevraagd waren. Op een enkele uitzondering na voldeden alle Pabo's, die een aanvraag tot deelnemen instuurden, aan de gestelde criteria. Van de regio Oost hebben 6 Pabo's een aanvraag ingediend: Iselinge Doetinchem, IJselland Deventer, Arnhem en Nijmegen, Ede, Windesheim Zwolle. Totaal een aanvraag van 673 toekomstige LIO's, waarvan Arnhem 141 en Nijmegen 153 LIO's. De voorkeur is gegeven aan Iselinge (84 LIO's) en IJselland (80 LIO's). Bij brief van 17 oktober jl. aan de Tweede Kamer doe ik verslag van de toewijzing van de 1000 LIO-stageplaatsen. Wat betreft de regionale concentratie die hier wordt vermeld, kan ik toelichten dat de regio Oost is gekozen, omdat in deze regio al een grote LIO-dichtheid bestaat. De Pabo's Nijmegen en Arnhem participeren nu met de versterkte stagevariant in het LIO-experiment. Tot slot wil ik nog ingaan om mijn brief van 23 juni 1997 (zie onder 1.9; N.o.) aan (een van de verzoeksters; N.o.). In deze brief noem ik nl. twee belangrijke argumenten voor de keuzes zoals die in het LIO-experiment zijn gemaakt:

1. onderzoeken wat de juiste manier is om de praktijk en de theorie op elkaar af te stemmen, alvorens besluiten te nemen;

2. De complexiteit van het aantal betrokkenen: studenten, lerarenopleidingen, basisscholen, ouders, leerlingen, besturen- en werknemersorganisaties en de politiek..."

3.2. Telefonisch werd daar van de zijde van het Ministerie nog aan toegevoegd dat bij de keuze tussen de pabo's uit de regio Oost met name was gelet op het aantal vierdejaars-studenten. Aangezien werd gestreefd naar regionale spreiding kon dit aantal niet te groot zijn. Bij de Hogeschool Gelderland ging het om 294 studenten. Uiteindelijk was gekozen voor twee andere pabo's met 80 respectievelijk 84 vierdejaars-studenten. **4.**

De reactie van verzoeksters In reactie op het standpunt van de Minister lieten verzoeksters het volgende weten:

"...In de brief van de Minister van 23 juni 1997 (zie onder 1.9.; N.o.) kunt u lezen dat de Minister met zijn antwoorden nog steeds onvoldoende aannemelijk maakt waarom de rechtsongelijkheid tussen Lio-studenten niet wordt opgeheven en hij

kennelijk vasthoudt aan deze wat al te gemakkelijke verdeelsleutel. De beargumentering van de Minister vind ik erg zwak en doet zeker geen recht aan de inhoud van mijn brief van 4mei 1997 (zie onder 1.8.; N.o.). In het antwoord op uw brief aan de Minister wordt veel aandacht geschonken aan de regionale spreiding. Maar dan wordt er vanuit gegaan dat alle studenten van de Pabo Arnhem-Nijmegen woonachtig zijn in Arnhem of Nijmegen. Dit is zeker niet het geval. Wanneer alle Lio-studenten een vergoeding zouden krijgen en er gebruik was gemaakt van een steekproefsgewijze evaluatie was er beter recht gedaan aan een regionale spreiding en was de rechtsongelijkheid onder de Lio-studenten opgeheven. Er is nu geselecteerd op een getalscriterium zonder dat er een daadwerkelijk zorgvuldige afweging op de regionale spreiding heeft plaatsgevonden. De districtsindeling van het Procesmanagement is geen garantie voor een evenwichtige spreiding..." **BEOORDELING**

1. In het kader van de verbetering van de aansluiting van de lerarenopleiding op de beroepspraktijk worden sinds 1995 speciale projecten uitgevoerd in het onderwijs. Bij deze projecten zijn studenten van de pedagogische academies basisonderwijs (pabo's) betrokken. Voor het studiejaar 1997-1998 maakt een experiment waarbij

vierdejaars-pabo-studenten op basis van een leer-arbeidsovereenkomst werkzaam zijn in het basisonderwijs, deel uit van deze projecten. De rechtspositie van de studenten die aan dit experiment deelnemen verschilt onder meer hierin van die van vierdejaars-pabo-studenten die als stagiair ervaring opdoen, dat zij worden benoemd door het bevoegd gezag van de desbetreffende basisschool en dat zij een salaris ontvangen.

2. Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen kwam in het CAO-accord 1996-1998 met de centrales van overheids- en onderwijspersoneel overeen dat aan bedoeld experiment 1000 vierdejaars-pabo-studenten konden meedoen. Ook de rechtspositie van de betrokken studenten werd in dit CAO-accord vastgelegd.

3. Nadat de pabo's de gelegenheid hadden gekregen hun belangstelling voor deelname aan dit experiment kenbaar te maken, bleek dat er aanzienlijk meer kandidaten (2317 studenten) dan plaatsen (1000) waren. In verband daarmee diende het Ministerie een keuze te maken uit de scholen die zich hadden aangemeld. De keuze viel daarbij niet op de pabo's waaraan verzoeksters studeerden. Voor verzoeksters betekende dit dat zij in het

laatste jaar van hun opleiding niet in aanmerking kwamen voor een (betaalde) leer-arbeidsovereenkomst.

4. Verzoeksters hebben erover geklaagd dat de Minister hun scholen niet heeft geselecteerd voor deelname aan het experiment, terwijl de aanvraag van hun scholen volgens hen wel ruimschoots voldoet aan de selectiecriteria en de voorwaarden voor deze deelname.

5. In het kader van het onderzoek van de Nationale ombudsman wees de Minister er onder meer op dat bij de selectie van de scholen die aan het experiment konden meedoen met name is gekeken naar regionale spreiding. In dat verband wees hij er op dat voor de vaststelling van de zes regio's was aangesloten bij de indeling waarmee het Procesmanagement Lerarenopleidingen werkt. Bij de keuze tussen de pabo's uit de regio Oost (waartoe de scholen van verzoeksters behoren) was met name gelet op het aantal vierdejaars-studenten. De pabo's waaraan verzoeksters studeren, die van Arnhem en die van Nijmegen, telden in het jaar van het experiment 141 respectievelijk 153 vierdejaars-studenten. Uiteindelijk werd gekozen voor twee kleinere pabo's, met 80 respectievelijk 84 vierdejaars-studenten. De Minister wees er in dat verband nog op dat het feit dat de pabo's van verzoeksters niet waren gekozen, niet betekent dat zij niet aan de gestelde criteria voldeden.

6. Op zichzelf is het niet onbegrijpelijk dat verzoeksters teleurgesteld zijn over de keuze van de Minister. Indien de Minister hun scholen had geselecteerd voor deelname aan het experiment, waren zij immers in aanmerking gekomen voor een betaalde leerarbeidsovereenkomst. De voor het jaar van het experiment ontstane ongelijkheid tussen enerzijds de lio's die als stagiair en anderzijds de lio's die als werknemer ervaring opdoen, is een direct gevolg van de wijze waarop het experiment is opgezet, en vindt voldoende rechtvaardiging in het doel van dat experiment.

7. Het gaat hier om een experiment waaraan slechts door 1000 studenten kan worden deelgenomen. Binnen de grenzen van de criteria voor deelname aan dit experiment kwam de Minister bij het maken van een keuze uit de scholen die zich hadden aangemeld een ruime beleidsvrijheid toe. In verband met de leerlingenaantallen van de scholen van verzoeksters heeft de Minister ervoor gekozen twee andere pabo's in de regio Oost te laten deelnemen aan het experiment. Er is gesteld noch gebleken dat deze twee pabo's niet aan de selectie-criteria voldeden. Ook anderszins is niet gebleken dat de Minister bij zijn selectie voor deelnemende pabo's niet de vereiste zorgvuldigheid in acht heeft genomen. De onderzochte gedraging is behoorlijk.

CONCLUSIE De klacht over de onderzochte gedraging van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen is niet gegrond.